

Khi còn trẻ, ông Tô là một người lý tưởng, cứu toàn, bệ vệ, nên khi nào cũng được vận chuyển.

Nhìn chung quanh, thấy toàn khu vực điếm, bệ mình. Ngay cả đàn bà, con gái, ông cũng thấy cô nào cũng là đẹp. Cô nào cũng có cái khu vực điếm riêng. Cô thì dung nhan sáng sủa, nhưng đáng đi lúc lúc xiêu vẹo, cô khác gì người nói không được thanh tao, cô khác nhà thì hiền ngu. Ngoài xã hội, thì thấy bệ công, tham những, nhieu thi u sót. Bệ vệ cho nên ông Tô thấy khó tâm, nghĩ là mình "sinh làm thế kia".

Đến khi ông Tô được sống chung với cộng sản thì miền Nam Việt Nam sau 1975, ông như người người mê thế kỷ, cảm thấy như người đến với tâm của mình trước đây là điểu lệ bệ ch, ngây thơ, thì người p. Bệ sống trong chế độ mới chỉ mong cái x u xa nó bệ t ph u đi cũng đã quá mong, được nói chỉ đến cứu toàn, lý tưởng. Như người tu nhìn thấy bệ giác, ông Tô quay h u được người suy tư, cho hợp lý, hợp tình, nhìn sống vận bệ công con một thế kỷ thì h u, chấp nhận sống vận có một trái, một ph u, có t t có x u.

Khi thoát ra được x t do, ông Tô đón nhận cuộc đời với một tinh thần lạc quan, cởi mở, cho nên ông dễ dàng tìm được hạnh phúc chân thực trong cuộc sống mới.

Đến được nhà, mới ngày ông Tô thấy đầy sự h u một giờ trước khi rời nhà. Khi được h u báo thức reo, ông cũng tự nhiên nằm xuống trên giường thêm chừng năm phút, và đến đầu óc tỉnh táo, nghĩ đến một chuyện vui trong ngày hôm trước, hoặc một câu chuyện tiêu lâm, nằm cảm thấy mình, đôi khi ông lay bà dậy, kể cho bà nghe, hai vợ chồng cùng cười. Mọi đầu một ngày bệ công một niềm vui, bệ công cười, ông Tô thấy khỏe khoắn hơn thì tinh thần đến thế xác. Trong lúc thông thạo làm việc vận sinh buổi sáng, ông Tô mới nh c êm đầu như nhàn t chi c máy hát như để trên bàn trong phòng t m. Không việc gì mà gặp gặp, còn nhieu thì giờ chán...

Sau khi vận xong, ông ngồi vào bàn điếm tâm nh , vận nghe tin tức buổi sáng, vận uống trà, vận tâm h u thế thái, tự nhiên. Rồi ra xe đi đến s . Cũng t t mà lái, không việc gì mà gặp gặp, nhanh được vài ba phút mà có thể trở về một giờ tại nhà. Thói quen đi sớm hơn giờ làm việc chừng vài phút, cho ông có cái nhàn nh e khỏe hơn nh người khác. Cái nhàn và khỏe nó lan tỏa, làm tinh thần cũng như thế xác cảm được cái sống khoái của trời đất trong một ngày mới ch m. Trong lúc các xe khác nôn nóng, lo lắng trở ngại, lách qua, chuyển nh u, bệ m còi, thì ông thấy nhieu nh u thi u.

Khí h u th i tiết n o c ng làm  ng vui v , sung sướng. Hôm nay tr i trong s ng, đ p đ , khí hậu mát m , th i  ng m  lòng ra vui đ n cái  n hu  c a đ t tr i, ng m n ng h ng đ ng  n hiện sau đám mây, trên n c ph , đ u ng n cây. N u tr i mù m t t i thui, m a gi  d m d , th i lòng  ng c ng mình mang vui thú, th  cái l ng m ng ra mà hòa cùng m a gi , ng m m t vài câu th , hát m t đ n nh c. Th y m a gi ng đ p nh  k  ni m th   u. Th y tuy t tr ng đ p nh  ni m   c m . N ng c ng h n hoan, m a c ng thú, và bão tuy t c ng vui.  ng bi t hòa mình v i tr i đ t v i c  cây, v i hoàn cảnh, đ  t o niềm vui cho m i ngày. Tiếng nh c reo vui buổi sáng trong xe nh  đ  thêm s c s ng, tăng niềm tin yêu đ i....

Đúng gi  làm việc,  ng T  nh t đ nh r i t  báo, bắt tay vào việc. Dù hôm nay công việc có ch t ch ng, có g p g p đ n đ u, th i  ng v n bình t nh, l p m t b n kê khai th  t  ưu tiên, việc nào c n làm trước, việc nào làm sau. C  t  t  theo đó mà làm, không việc gì phải h t ho ng. N u có công việc kh n cấp, th i li u th i gi  mà làm, li u ph  ng pháp mà theo. Có th i gi  nhi u th i làm k  càng h n, ít th i gi  th i làm s  s i h n, ng n g n h n, hoặc yêu cầu gia h n thời gian hoàn t t. Không phải lo lắng, quýnh qu ng. C ng không ch t ch c gì ai. C ng không ai dám đ ng đ n s i tóc mình. Nếu có ai h i t i sao thi u chi tiết này, thi u chi tiết kia, th i  ng T  cho biết thời gian gi i h n, ch  cho phép ch ng đó kết quả th i, không ai có thể làm h n được. Công việc làm th i c  t  t , bình t nh làm, h p t p th i có khi sai sót và càng m t nhi u th i gi  h n.

Trong lúc làm việc, n u thấy m t nh c,  ng ngh  ng i năm ba phút, đi một vòng, th  sâu vài h i, nói vài câu khôi hài cùng b n làm việc ... M i ngày có hai l n ngh  x  h i, m i l n m  i l m phút,  ng T  ra kh i s  đi b  vài vòng cho gi n gân gi n c t, nhìn n ng lung linh trên đ u cây ng n c . Khi th i đi quanh đ  ng ph , nhìn sinh hoạt thiên h ; khi th i đi b  quanh h , nhìn hoa n  mu n màu, nhìn nước xanh long lanh trong n ng, có nh ng chiếc thuy n nh n nh  b i. Nhìn b y chim tr i r u rít c  ngàn con ch y theo du khách xin  n. N ng trong lành  m  p, khí tr i d u dàng mát m  thông qua bu ng ph i, làm cho tinh th n và thể xác thấy mình khỏe, khoan khoái. Không m t  u t  lo lắng. Tâm trí th nh th i. M i ngày hai l n, m i l n m  i l m phút nh  thân th  được n p thêm đ n, thêm sinh l c.

Khi đi bên h , đ n nh n m t lu ng gió mát h y h y, làm s ng l i trong  ng T  m t mi n qu  h ng yêu d u, t ng nh  mình đ ng s ng t i bên nhà, m t ngày đi qua sông Tiền, sông H u. Nh ng khi đó, th i trong lòng vang v ng ni m vui, yêu đ i h n, yêu nh n l i h n, yêu nh ng bạn bè, đ ng nghiệp nhi u h n., nh t là th y công việc đ ng làm dễ dàng hơn, thích thú h n.

C ng có khi,  ng dùng m  i l m phút x  h i đ  cùng uống cà phê, bàn chuy n phi m v i bạn bè, ng i quanh bàn nói chuy n vui v , c  i đ a tr u ghẹo nhau. Sau đó, v  l i ng i vào bàn

giây, ông Tô thấy mình sáng suốt và tinh tươm, giỏi quy hoạch công việc mau hơn, dẫu dẫu hơn. Nhưng là tinh thần thấy thấy giỏi, khoan khoái...

Ông không cần ai khen, cũng không buồn khi bị chê. Không phải ông thiếu tự ái, nhưng ông chấp nhận lời chê nhận mất kính nghiêm, để thấy mình, soi rọi mình. Mình dẫu thì người ta chê, cũng là sự thẳng thắn, không thấy dẫu mà mong được khen. Ông chấp nhận lời chê để thay đổi, để biết rõ mình hơn. Đợi vài buổi nữa ông nghĩ, ông không cần tranh đua hơn thua. Ai muốn thì coi là giỏi hơn ông, ông chấp nhận ngay, không vì cái gì phải tranh luận, giỏi hay dẫu là sự việc khá hiển nhiên, hiểu người thấy, không cần phải xác định. Theo ông, thì hơn cũng chấp nhận được cái gì gì, mà thua cũng chấp nhận thì thôi chút gì. Việc chi mà tranh hơn thua, nếu có hơn người ta, thì chỉ cần thêm gan ghét mà thôi. Thua thì không chấp nhận người ta để yên, có ai muốn đá mất con chó vô hại làm gì...

Mọi buổi trưa, ông Tô học đi buổi sáng phố, tìm một quán ăn mới, thẳng thắn thấy một món lạ miệng. Thấy ông hỏi và yêu cầu dọn cho ông món để biết chút chút quán... Trong khi ăn, ông để ý quan sát chung quanh, thấy thấy khách đến chờ quán, tìm hiểu để đi, hiểu người ta dẫu, và thấy thấy thấy nghĩ cho nhân sinh, quay quặt trong đời sống, cần đến khi ăn uống cũng không để thấy thấy, thấy thấy thấy thấy.

Khi chọn món ăn thì buổi nhìn quanh, lâu lâu liếc mắt về phía bếp, học thấy hiểu bàn bếp món ăn ra, nhìn chăm chú, hy vọng là món ăn của mình. Khi ăn thì cũng gấp gấp, có người nhấc nút về đi cho kịp thì giờ, làm cho xong cái buổi nhìn về bao tử.

Cũng có buổi trưa, ông Tô nghĩ quán có bàn kê bên hè phố, về ăn uống về nhìn thiên nhiên đi qua, nhìn người bà để mong vĩ đại như lãnh lãnh, người cô con gái kiêu ăn gì gợn thân thể o nhõ ma đói lòng về, người ông Mông teo rí bụng thì thấy lên trong lúc hai vai xẹp lẹp, người bồng bồng chân lóc cóc về và, người khuôn mặt chầy xẹp vì sự căng của đời sống. Ông Tô muốn hét to lên về người người người: "Hãy thông thả, buông lỏng tâm trí, đừng gác qua các lo lắng muộn phiền, không nghĩ chi mà phí đi buổi trưa người người để đi như thế này. Quên đi và vui lên". Ông chỉ nghĩ thầm, không dám hét to, vì sự người ta cho rằng ông bị bệnh tâm thần. Ông nghĩ thông dong nhìn mây bay trong đây đây, nhìn hiểu cả phê luận éo nhõ khóis sống, gặp một cánh lá rơi trên vai, nhìn vào xác lá mà người nghe được âm thanh huyên diệu của đất trời. Rồi lòng thấy ra về, nghe người giày nhàn nhã của mình vang vọng trên hè phố.

Cũng có buổi hôm, ông Tô cùng buổi buổi sáng phố ăn chung, gặp người người, kêu một bàn

ăn ch<ng ch<c món. Đôi khi còn ngon h<n ti<c t<ng, ho<c ăn c<<i. V<a ăn, v<a bàn chuy<n tr<i đ<t, n<ng m<a, toàn chuy<n phù phi<m, vui v<, mua đ<<c nh<ng phút thanh th<n, quên đ<i. Có nh<ng bu<i tr<a, tr<i t<t, ông T< mua m<t bao th<c ăn, ra công viên, đi đ<o cùng m<t vài b<n Vi<t Nam, bàn chuy<n th<i s<, chính tr<, v<n ch<<ng, có khi cao h<ng ngâm sang s<ng vài ba câu th< đ<c ý. C<ngâm to, m<c k< thiên h< qua l<i, có ai hi<u gì đâu mà ngán. Cũng có khi bên b< h< n<m ng<a đ<<i bóng mát tàng cây, v<a ăn v<a nhìn mây bay, nhìn vòm lá xanh ng<t, nhìn nh<ng tàng hoa long lanh trong n<ng, nh< rung gió v<n, ti<ng chim ca líu lo, c<m th<y cái th<m c< nh< t<m nô iêm ng<p tràn h<nh phúc, trong lòng s<ng khoái th<nh thang. Có khi gió h<y h<y mát, làm m<t n<ng trĩu m< màng, và thi<p đi trong m<t gi<c ng< ng<n, th<t say, th<t ngon. Khi t<nh đ<y gi<t mình bi<t mình đang n<m trên th<m c<, ch< có năm m<<i phút ch<p m<t mà t<<ng nh< đã ng< đ<<c m<t gi<c dài m<y gi< li<n. N<m l< m< nh< đ<n gi<c m<ng mà s<ng khoái, r<i l<ng th<ng ra v<. Th<y mình nh<n nh< tiên, th<nh th<i nh< th<n thánh, nh< nh<ng nh< có m<c cánh bay cao.

Đ<i s<ng sao mà đ< th<<ng và quý hóa quá. T<i sao s<n đây, mà có nhi<u ng<<i không ch<u đón nh<n, th< h<<ng, mà l<i đ< cho nh<ng m<i lo âu, phi<n não ám <nh, làm băng ho<i c< m<t ngày vui. Có chi đâu, h<y t<m gác l<i nh<ng vi<c ch<a t<i và quên đi nh<ng b<c b<i khó khăn đã qua. Gác quá kh< v< cho quá kh<, đ< dành t<<ng lai cho t<<ng lai. Hi<n t<i không gi<i quy<t đ<<c chuy<n quá kh<, cũng ch<a đ<n th<i đi<m đ< thanh toán chuy<n t<<ng lai, thì t<m quên đi. Có đ<<c m<t gi< vui, thì vui đi k<o u<ng ...

Bu<i chi<u tan vi<c, ông T< buông bút, đ< l<i công vi<c s< t<i s<. Quên h<t vi<c s<, không chút v<<ng b<n, không chút âu lo suy nghĩ.

Ông có thói quen không đem vi<c nhà đ<n s<, cũng không đem vi<c s< v< nhà. Rõ ràng, phân minh. Đi làm đ< ki<m s<ng. V< nhà đ< s<ng, đ< vui thú gia đình, vui v<i v<, v<i con, h<<ng đ<n cho con h<c hành trong tinh th<n tho<i mái, đ< dàng...

Ông đã có con đ<<ng ti<n thoái rõ ràng, không vi<c gì ph<i lo l<ng m<t công. Ti<n, thì c< cu<c s<ng này, mà thoái thì thu h<p cu<c s<ng l<i, b<t chi tiêu, < cái x< này, thì không ph<i s< đ<i, s< l<nh. Cùng qu<n l<m thì ăn c<m th<t gà kho, đ<a m<m thì không ch<ng l<i đ<<c m<nh kh<e h<n, v< sinh h<n. M<ch máu b<t ngh<t < ch<t m<. C< nhìn g<<ng ng<<i Lào s<ng trên đ<t M<, h< s<ng chung c< m<<i m<y ng<<i trong chung c< m<t phòng, c< tr<i chi<u ra mà n<m ng< trên th<m, rau thì tr<ng xanh t<<i trong vùng đ<t tr<ng c<a chung c<, nuôi gà làm th<t, đi câu cá ch<t đ<y th<ng l<nh. Ch< t<n ti<n mua n<p và mu<i mà thôi. M<i tháng h< ch< t<n m<y ch<c đô la là phong l<u không thua ai. Nh<ng h< có cái ham là đi xe h<i đ<t ti<n, xe h<i sang tr<ng. Và ông nghĩ r<ng, ngày m<i đ<n đ<nh c<, trên ng<<i ch< có b< áo qu<n s<n rách, ngh< nghi<p ch<a bi<t ra sao, ăn nói <m < ti<ng đ<<c ti<ng m<t, th< mà còn ch<a ngán, nay thì đã ăn nói khá

Tô Nhân

Tác Giả: Tràm Cà Mau

Thứ Sáu, 06 Tháng 1 Năm 2012 10:44

---

thông thỏ, nghĩ nghi p kinh nghi m vng vàng, thì sao l i s . Ng i i M có câu r ng "c a này đng, thì c a khác s m ".

Nhi u ng i i m t ng nhàn nhả là s bi ng nhác, trây l i. T ng c xác ra, không làm chi c là nhàn. Nhàn là m t tr ng thái tâm linh, c m nh n đ c s thanh thoát nh nhàng trong ý nghĩ, trong hành đ ng. Nhàn là c i đ c s c căng, s c ép c a đ i s ng t c đ . Nhàn nhả mu n tìm là có, mu n có là đ c, nó ti m tàng trong đ i s ng, s n đó, nhìn thì th y, mà không đ tâm nhìn, thì nó thành xa xôi. Nh c Nguy n Công Tr vi t, đ i ý r ng, bi t đ thì th y đ , bi t nhàn thì th y nhàn.

Không c n ph i v h u m i tìm đ c nhàn, có nhi u ng i v h u r i mà v n th y b n r n vô cùng, không có thì gi đ g p b n bè, h p m t anh em, không r nh rang đ vi t th cho ai. Th thì v h u làm chi cho b n r n, cho kh thân? Không c n vào núi xa v ng v m i tìm đ c nhàn. S ng ngay t i ph th , và còn ph i m u sinh, nuôi v , nuôi con, b v c n nh n, b con đòi h i, mu n nhàn thì v n tìm đ c nhàn. Không c n vào chùa tu, đ c kinh k , c ngay gi a th gian. C t o cho mình cái thanh thoát trong ý nghĩ, trong cu c s ng, trong sinh ho t hàng ngày, sao cho đ ng b n r n v i nh ng chuy n ch a t i, và quên đi nh ng b t bình trong quá kh , có đ c phút vui nào , có đ c th i gian ng ng ngh nào thì n m ch t l y mà khai thác, thì t nhiên th y đ c nhàn.

Đ i v i công vi c làm ăn, nhi u ng i ví von r ng, đi làm là "tr n áo c m" ho c là "đi cày", ch m i có cái ý nghĩ đó thôi, dù là nói cho vãn v ho c pha chút khôi hài, thì cũng đã làm cho công vi c tr nên n ng nh c, khó ch u và m t vui. Ph n ông T thì c m th y m i ngày còn có s c kh e, còn có công vi c làm thì đã là m t ngu n vui l n. Có kh i ng i ch y v t giò lên c đ tìm cho ra m t công vi c làm mà không có.

Ngo i tr nh ng khi có h n, t nhi u năm nay, ông T không đeo đ ng h tay, đ th y mình th nh th i h n, nh nhàng h n. C th y n ng lên, là tr i sáng; th y t i s p xu ng, là h t ngày. Thong dong, khi bu n ng thì đi ng , ng không đ c thì n m đ c sách cho đ n khi r t sách thì thôi.

N u ý nghĩa c a đ i s ng là đi tìm h nh phúc chân th c trong ki p ng i, và n u h nh phúc là nh ng ni m vui nho nh gom góp l i c ng v i nh ng s ng khoái c a ngày tháng, th i gian, thì có th nói ông T đã đ t đ c ph n nào cái h nh phúc chân th c mà không ph i t n nhi u công s c, nhi u ti n b c.

Tiêu Đề

Tên: Trần Cà Mau

Ngày: 06 Tháng 1 Năm 2012 10:44

Ai cũng có thể tìm được cái nhân, cái hạnh phúc chân thật của kiếp sống này ông Trời, thế mà có khi lại lãng phí thời gian, lãng phí công sức.